

Українські Вісті

Субота, 8. травня 1948 р.
Число 38 (190) Рік IV
Samstag, 8. Mai 1948
Nr. 38 (190) Jahrgang IV

Трумен: 1948 р.—можливо
вирішальний рік

ВАШІНГТОН (НЛф) 5 травня. В виступі до істориків президент Трумен закликав, що в 1948 р. можливо вирішити майбутнє світу. Він може принести рішення з приводу того, чи свободозабірні народи в усьому світі є кращими і чи дали волюлітності свободозабірні, які вони злобували протягом століть. «Ми в США переконані, — сказав Трумен, — що кращий і наш уклад життя не зникне з цього світу».

В. Грін, голова американської організації професіоналів AFL, сказав, що від час листопадних виборів станеться "призомовний політичний злам", якщо ці підписуватимуться далі, а промислові відмовлятимуться підвищувати для вирівнювання заробітку платі

Брітанське підкріплення до Святої Землі

Раптове погіршення ситуації — Сподіваються знову зміни американської політики в справі Палестини — Арабська військова конференція

ЄРУСАЛІМ (АП). 3 травня. В невідомому комунікаті британської армії говориться, що з Кіпру і Мальти до Палестини прибувають з'єднання піхоти, танків, гармати і частини морської флоти, щоб запобігти серйозному погіршенню безпеки. За повідомленнями з Кайру, до Єрусалиму прибуває з зони Суецького каналу британський полк важких танків з 7,7-сантиметровими гарматами. Як зазначив один офіцер полку, злиття цього з'єднання — забезпечити евакуацію британського персоналу.

НЬЮ-ІОРК (Діана). В одній телеграмі, що її прочитав голова Ради Безпек А. Лопес на засіданні політичного комітету, комісія в справі перемир'я в Палестині сподівається про раптове погіршення ситуації. Нормальні життєві функції країни поступово припиняються. Життєві агентства пошкоджені, намагаються замінити розпущені урядові установи. В арабських частинах землі перебуває лише в руках євреїв.

НЬЮ-ЙОРК (АП). В колах де-

Спроба советського просякнення Кореї

СЕОЛ (ПЕНА-ІНС). 4 травня. Минулого тижня відбулась «всекорейська конференція», на якій всю Корею проголосовано народною республікою. Головою коаліції американських окупованих частин у південній Кореї генерал Годе назвав цю конференцію комуністичною. За його словами, конференція намагалася нав'язати в силі і серед корейського народу управління, дублює в ній брали участь представники всіх політичних

Колумбія таки встановила дипломатичні взаємини з ССРСР

БОГОТА (АП). 4 травня. У вівторок офіційно повідомлено, що Колумбія прийняла дипломатичні відносини з СРСР. Про це повідомлено безпосередньо після того, як росіяни почали підписувати відшкодування нібито завдані під час обшуків серед членів єврейського кошику в Боготі.

Як підраховують Союзи, під час цих обшуків пропали, мовляв, важливі документи. Колумбійський міністер

Урядова криз

Урядова криза в Бельгії

БЮРОСЕЛЬ (Шена-Ройтер). 4 травня. Бельгійський прем'єр-міністр Поль Гієр Саала, кажучи, шарпав частину своїх вищисловіжень. Провіща цього — синодаль його відкрити соціалістичної партії проти урядової політики винятки однієї суверенити 75-літньої давності з правдою протестували держави «додина» катодична місія. Соціалістична партія Саала в кінці катодичних місії відступила проти уряду, соціалістична домія в кінці пошар, мія

християнсько-соціална партія. З будинку парламенту Спалак нішов безпосередньо до королівського палацу, де він позичав регентом політичну ситуацію. Вважають, що принц-регент Шарль відносився прийняти демісію Спалака.

БРЮССЕЛЬ (ВВС). 5 трансп. Ведигъевский кооперативный уряд подался до денюги, бо совпало вв изготовляе на обыкновенном дотаци для китоловн-ных црств.

Зовнішньополітичні дебати в Нижній палаті

Берлін про основи Західного союзу—Австрійський мирний договір—Питання Палестини

ЛОНДОН (ЮП). 5 травня. Кількоденна промова, якій надають великої ваги для всієї Західної Європи, міністр закордонних справ Бевін відкрив учора в Нижній палаті дводенні дебати з приводу зовнішньої політики. Бевін детально зупинився на Західно-європейському союзі, німецькому питанні і палестинській проблемі. З приводу розходжень між західними державами та СРСР у Берліні він сказав: „Ми перебуваємо в Берліні на законних підставах

залишатимемося там надалі. Між іншим, я вірю, що всі спробуватимуть розв'язати цю проблему відносно перш за все так: закінчаться. Так само в переконанні, що замість провокацій виступає час взаємних переговорів. Ми ще й досі обстоюємо принцип німечької єдності, але ми мусимо рахуватися з фактом, що нині ми не можемо здійснити цієї мети."

Цим самим Великобританія не втратила ще надії на майбутнє, — сказав Бенін: Вона, мовляв, робитиме все, що від неї залежатиме, щоб відновити в Німеччині здорове політичне й економічне життя.

Про пакт Західного союзу міністер закордонних справ сказав, що з часу його останньої промови відбувається постійний методичний і корисний прогрес у напрямі здійснення завдань, які він тоді виклав у своїй промові. Цей союз робить Великобританію остаточно частиною Європи. Для п'яťох

країн, що підписали західний пакт, об'єднання означає зречення деяких національних інтересів і в ряді випадків надзвичайно суттєвих інтересів на користь загального європейського блага". Ми сподіваємось, що згодом також інші нації приєднаються до Західного союзу, — продовжував Бенін, — але кожна з них трактуватиметься тодішнією так само. Навіть найменша країна, що приєднається до нас, не буде сателітом інших."

Потім Бевіс висловився "з приводу переговорів про австрійський мирний договір. Хоча за минулі десять тижнів досягнуто лише незначних успіхів, все ж тепер здається, що опрацювання договору закінчується.

Щодо Палестини, то Бейн сказав, що Великобританія складає свій мандат 15 травня. А до того часу вона підтримуватиме закон і порядок у Палестині, щоб перешкодити агресивній діяльності.

Плян утворення західнонїмецького уряду

Дальші наради в Лондоні—Офіційні кола заперечують чутки про угоду щодо утворення західнонімецької держави

ЛОНДОН (АП). 4 травня. В п'ятницю відполідатні дипломатичні представники в Лондоні заявили, що Великобританія, Франція, США і країни Бенелюксу, (Бельгія, Голландія, Люксембург) під час обговорення німецької проблеми погодилися утворити ще цього року західнонімецький уряд з широкими повноваженнями у внутрішньонімецьких справах. Згідно з цим планом, з приводу якого досі не немає жадного офіційного відтвердження, до 1-го вересня в Західній Німеччині буде заснована двопалатна система на зразок північноамериканської. Після утворення обох палат німці поступово перебиратимуть керівництво внутрішньонімецькими справами. Окупатинні власті запитали собі ще тільки нагляд за зовнішньою політикою, експортом та імпортм. Але в суботу США, Великобританія і Франція офіційно заявили, що з приводу політичної структури ще не досягнено "жадкої згоди". Очевидно, мета цього твердження — заперечити інформації, що три великодержави уклали тимчасову угоду.

Кореспондент газети „Нью-Йорк Герад Трібюн" Н. Руссел, що спочатку 28 квітня повідомив про ці пляни, пише реакція в Німеччи-

ні на переговори в Лондоні буде вирішальною в нарадах. Вирішуючи німецьку політичну проблему, делегати шістьох держав у своїй праці дуже зважають на те, щоб німецький народ не склав на них відповідальності за поділ Німеччини, — твердить кореспондент. На його думку, це також одна з причин, чому перед утворенням тимчасового уряду в Західній Німеччині вилінують спочатку скликаючи Установчі Збори, так щоб німецькі політичні представники взяли на себе відповідальність за утворення уряду.

Готують окупаційний статут

БЕРЛІН (Дена). Як стало відомо в неділю в союзахіх добре поінформованих колах Берліну, військові уряди західних союзників готують документ, що порушатиме та рвзмежовуватиме віднощальність і компетенції між військовими урядами і заповненням західнонімецьким урядом". Німецька преса вже дискутувала цей документ під назвою "Окупаційний статут." У цих питаннях обговорюва-лась також можливість, чи може майбутній німецький західний уряд, який заведе потреба, — звертатися до будь-якої міжнародної організації, щоб з'ясувати умови взаємини між Німеччиною та окупаційними держа-вами.

Радісні демонстрації в Румі з приводу пропозити трієх повернути Трієст Італії. Навіщо на плакаті "Комуністи, якщо ви не чужинці, розійдіть з нами Хай живе Італійський Трієст!" (Пієта-РІІ-Біа-І)

Рефлексії ¹
Голос з-за забутої барикади

8 травня 1945 р. тобто три роки тому, з капітуляцією Німеччини припинилися бойові дії на всіх фронтах європейського театру другої світової війни. Гарматні салюти, дзвінчиків славників" сповістили про час і перемогу у всьому світі радисно-сулі урочисті збори військовий з'їзди.

Але кожного разу, коли приходив ця дата, в нашій уяві, уяві народу, з'являвся чималий внесок до справи повалення нацизму, не осмислюючи нічого найбільшого! Зертні! — жадного погоспшення своєї долі, виступи не високої ідейно-етичної аспекти одичної боротьби добра і зла на шляху безперерпних бльуах і розпачу погоспства. Ні, і ще раз ні! Виступ про кінець війни ми соридили з змисленнями почуттями: з одного боку, погоспшено відкинувши, бо з поваленням гітлерівського нацизму зла погоспства закінчилась найбільша світова війна з усіма її погоспними страхотками, а з другого боку, з неменшою тривогою і розпачуванням. В думках ми зашипували себе: неже це й кінець? А то ж буде далі?

І коже потім, коли мішавони людські, що їх Гітлер примусово вівіз із підбитих європейських країн, на невідвизну працю до Німеччини, почали вертатися на свою батьківщину, коли серед "великих союзників" панувала радісний ентузіазм "дружби і єдності", досягаючи своєї найпатетичнішої точки — ми, масова політична еміграція з-під совєтського режиму, колишні єврейські громадяни, що наслідком воєнних дій опинилися за межами Євросерії і не бажали вертатися додому за свої переслідування в XX віці залиши чим не таких переслідувань і гонити як колись перші християни. В наш час так само плати "дунали руки" віддаючи нас на поталу більшовицям! Ми на власній шкірі пережили кептєвську, фюссенську і монстерську епопеї. А скільки колишніх совєтських поліцейських "давлячують" атлєтськи постановою винести трьох своїх примусове повернення до СССР у вірну смерть або шалений же на життя у вічному страху і невпевності! А скільки цих беззахисних і безборонних добродійно заподіяли собі смерті демонструючи свій протест проти нечуваних ниде й ніколи законів примусово задати відьмаркопомени

Та ця частина, по трьох роках зміни перемоги над гітлеризмом розділявся і вчорашній союзник Сталіна починав, що місце брунатного фашизму посівало зайвий червоний сталінізм і фашизм. І зовсім не доводилося дивуватися, коли сьогодні Черчилль той самий Черчилль, що в Ялті плазував із Сталіном! — називав в своїх мемуарах другу світову війну «жаром». Для нього, консерватора, представника імперіалізму Великобританії, проблема повстання Сходу та народів була далекою, якщо не на шляху для нього будь-коли існувала в нашому сенсі.

Нині Захід шукає засобів оборони проти тоталітарного Сходу. Дедал частіше виступає думка про величезні потенціальні можливості назвоєних змагань піддонетських народів. Серед них перше місце займає Україна, на якій кріпиться висловом швайцарської „Вальтхейме“, „забута барикада“. Але ми не змалю Т. Гаш. Ми ці на хвилю не кваліфікували перед божественною. Ми пішли на еміграцію, а наш народ залишилися „у внутрішній еміграції“.

І сьогодні, стоячи на цій символічній барикаді, ми піднімаємо свій голос проти існування страшного тоталітарного режиму поневолення людства в СРСР. І бачачи нам не закінчили „воєнного духу“, бо поневолення народів ніколи не може бути мілітаризмом. Може, а Тоду й креститься наша трагедія, що ми ми приречені на правду нацизму.

А. РОМАНШ

Немуністичний мистецтво у Вугрі

ШАНХАЙ (АП). 4 травня Західний Чангао, китайські комуністичні війська узяли до своїх рук останній шанхайський Шангтай. Чангао розташований на лівій Теймен-Тонганській річці.

Криза гуманізму

(З великодніх міркувань)

Останні десятиліття історії людства характеризуються глибоким занепадом гуманізму і людяності. Ми знаємо, чому це сталося: суспільство загально-людської моралі, зокрема християнської моралі.

Розвинути над цим, ледве чи свіжо науку Христа, чи абсолютний ідеал християнської моралі — порівняти із сучасною дійсністю. Цей занепад без сумніву зумовлений діянням багатьох суспільно-громадських чинників і навіть процесів розвитку людства, особливо розвитку цивілізації, науки, техніки, частішої раціоналізації людських відносин тощо. Життя стало суцільною боротьбою за виживання і утримання.

Насамперед, це криза справді існує? Так, безперечно існує. Але чи не можна розглядати як піком самоцінності життя, а лише як жорстоку революційну боротьбу, як частину і тимчасову функцію переходу людства на вищий етап організації суспільства.

Останніми десятиліттями і пригадаймо собі, чи людство вже не переживало подібних криз раніше? Хіба „культ Революції“ не був зовсім новим криком християнства під час великої французької революції? А все ж таки християнство вперше своїм отриманням, відрадістю, хоч світ і не вернувся до феодалізму.

Ми ще не в стані збагнути нашу долю. Ми не знаємо, що опі революційної війни, потрясіння, руїни, моря людської крові і океани сліз — в решті решт принесуть. Навпевне це не буде той кінцевий лад, при якому люди вже більше не будуть боротися між собою, але всі свої творчі сили скерувати на загальне благо.

Вірно, що найбільше зло сучасного світу — націоналізм і соціальна нерівність, що спричиняє найбільше злоби, завесили боротьбу — буде перемога чи поразка.

Новий світ, перекований в огні сучасної революції, покладе за собою справу рівноправності націй, а якщо не станеться, то бездарно пролієть було стільки крові і сліз. Як не буде неадекватно на нашому континенті, не питання існує.

Однак невідомо, чи сучасний армії християнської моралі не свіже як ця давня узагальнювана від революційних часів, щоб не впасти в неї вже тепер борючись і перемігши її. Поборюючи армію християнської моралі треба поборовавши бачити в ній, несправедливості і жорстокості, чим найбільш жорстко відстоюючи „моральних людських відносин і суспільних стабільних порядків“.

Християнство для нас — найвища цінність. Християнство — першоджерело людської особистості і цінності та обставина, що всі люди перед Богом рівні, і всіма моральними відносинами демократії (і ширше і старіше — Адамові діти). Треба діяти і боротися за те, щоб люди прозріли, що християнська мораль, християнська цінність — є загальнообов'язуюча норма.

Не можна, наприклад, думати, що коли одиниці не вірять Христу, то не вірять і всі держави — не робити нічого. Коли ж ми ставимо на цей принцип і підходимо, що християнська мораль має обов'язувати не лише окремі людини, але й однієї збірної (нації, нації, держави), то повинні тоді знайти той реальний критерій до впровадження, наприклад, хто в тому чи іншому випадку був націоналістом і повинні тоді ми справді побачити, наскільки світ і цивілізація є наша боротьба за людяність і соборність.

Але ця боротьба однією не слід розуміти лише держави чи нації. Внутрішній світ людини повинен утворюватися, як і те, що в одній до „зовнішнього“ світу своєї збірної моралі,

не запади і не конче християнську. І не жини слід поборовавши. Особливо знаємо, чому це сталося: суспільство загально-людської моралі, зокрема християнської моралі.

Особливо прикро вражає така картина: партійна мораль, яка повинна боротися за свою національну волю, за свою державність. Ця жінка збірної „тоталітарної“ моралі слід як найбільш жорстоко поборовавши та змагаючи до очищення атмосфери в середині такого суспільства.

Ми є свідками справжньої демократичної боротьби. На наших очах керівництво державами і суспільно-громадським життям переходить в руки приватних груп, що вийшли з найширших народних мас. Піднесення життєвого рівня найширших мас, загальна грамотність, досконали засоби і мережа інформації (радіо, газети) з усього світу — ось чинники, які цьому сприяють.

Але оскільки кермо влади (а не лише й джерело) лягає на плечі представників найширших народних мас, мусимо

перш за все подбати про відповідний моральний рівень цих мас. Попередня керівна верства в усіх суспільствах була матеріальною перевагою, а тому її представники, висуваючись на її чолі керівні посади державної чи громадської машини, не шукали тут джерела збагачення, але чести, задоволення власної амбіції. Очевидно, радикальним дієм проти жадоби збагачення буде загальне піднесення матеріального рівня на високий стандарт, як це ми бачимо в Америці.

Треба сказати, що самі методи боротьби за владу і ринку не були особливо етичними. Але тоді й наші часи Максиміліанів знайшов своїх чисельних аборторів.

Отже мусимо діяти в першу чергу за, скажемо, б, аристократизацію життя, за відрадінення пошуків чести, гонору. Питання ставимо в найширшому, можна сказати — в загальнолюдському масштабі. Це не значить, що боротьбу зі злом маємо провадити також і виключно у світовому масштабі. Ми є часткою світу. Кожний на своєму місці має боротися за підвищення етичного рівня життя, а ефект буде світовий. („Кожний думай, що на тобі міжбонів став стоїть“).

Насамперед твердо засвоїти собі, що десять заповідів старого завіту і вчення Христа — це ті моральні норми, яких маємо дотримуватися всі люди у всіх проявах життя. Приймаючи цю аксіому — вслухаймося у великодні дзвони Великодніх Великоднів — Воскресіння України.

П. КОТОВИЧ

Україна за залізною заслоною (Радіоносії)

Першотравневий свята. У всіх містах, містечках і селах України в день 1-го травня відбулися військові паради, демонстрації та масові гуляння. Як і треба було сподіватися, етер у цей день був сповнений советського галасу про „миролюбність“ СРСР і, відповідно, про „агресивність“ тих, що перебувають по цей бік залізної заслони.

Черговий „подарунок“ трудящим. Не встиг ушукати першотравневий галас, як советський уряд оповістив своїх підданих новим „подарунком“: 3-го травня оголошено постанову про 3-тє державну позику першої повноцінної партії в розмірі 20 мільярдів рублів. Отже советським громадянам партійні союзи та державні підприємства в першотравневий парад просто на мітинг, етикуючи в цей нагода. Робилося це, так би мовити, в блискучий спосіб. На 6-й для прикладу Академії Наук УРСР. Поки відбувався мітинг академіків, 11 інститутів, на яких до Академії, виступила цілком винятково передплата пошти. Кожний працівник передплачував не менше як на місяць ставку своєї платні. А щоб якомога дуж-

че „заохотити“ до цього людей, насамперед оголошено ось такі пасивні передплати: „Орієнтир“ — Корнійчук передплатив 40.000, Радський 13.500, позику на 40.000 рублів. Робітники Татіна 10.000 рублів. Робітники та службовці Києва на кінець того ж таки дні виконали свій „обов'язок“ перед державою на 98%, а ціла Україна — на 73,4%, що а ціла сума 2.239.856.000 рублів.

„Літературна газета“. Останнє число української „Літературної газети“ в основному присвячене дню 1-го травня. Крім першотравневих галасів, кореспонденцій та статей на цю тему, газета містить кілька оригінальних поезій, а також переклади з азов'янських поетів.

Початок літнього спортивного сезону. 2-го травня в Україні почався літній спортивний сезон. З цієї нагоди по всіх містах України відбулися етикетні виступи спортсменів. Щоб із 40 тисяч людей прийшли в цей день на київський стадіон „Динамо“, до відбувався перший у цьому сезоні футбольний матч зустрілися київський „Динамо“ з московським „Локомотивом“. Перемогу здобули київці.

„День більшовицької преси“. 5-го травня в Україні, як і по всьому СРСР, відзначено традиційний „День більшовицької преси“. У зв'язку з цим Київська радіостанція подала відомості про сьогоднішній день періодичної преси в Україні. Республіканський часопис „Вісник“ в Україні налічується 12, обласних — 38, місцевих — 58, районних — 728. Загальний тираж українських советських часописів — 4 мільйона примірників. Крім часописів, в Україні виходять 33 містечкових, літературних, технічних та сільсько-господарських журналів, загальним тиражем 407 тисяч примірників.

Ставиські пшениці вноють. Вийшло квітнє число журналу „Сучасне й майбутнє“. Хоч виходить цей журнал під маркою Союзу советських письменників України, однак мистецьких творів у ньому, принаймні у даному числі, зовсім не бачимо, зате щоразу чужою з його сторінок хвилюється життя сталінських шпигів, на обоняв яких лежить, насамперед, винокувати та шпигувати по цілому світі українців. Котрийсь із таких шпигів, заховаючись під псевдонімом Червоного, містять у цьому числі статтю під назвою „Кістко-благиті“ похвали підкріпленою французької реакції. Мова йде про північно українську еміграцію у Франції. Автор згадує про всі українські емігрантські організації, а також намагається на, окремих українських діячів, як от: на генерала Канустицького, п. Байкова, „попа“ Овечкіна, „летючий офіцер“ Соботина, Євдокію Метельну тощо. Стаття в цілому — суцільна злива наклепів, брехні та брудної лаянки на адресу петлюрівців, що, за словами автора, становить основний хребет української еміграції у Франції. Задання автора — будь-що-будь дискредитувати український національний рух в очах підсоветських українців. Далі подаються в журналі ще одну подібну статтю Сенна під назвою „Зліт мерців“ — про Українську Панамериканську Конференцію. Так само — суцільні наклепи, брехні і жидобрудна лайка на адресу учасників Конференції, що насмілюються „шпигати про самостійну і незалежну Україну“.

Висловлюю найбільшу подяку всім друзям, всім моїм знайомим і особисто незнайомим, що надіслали мені свої святочні поздоровлення і привітання з нагоди Великодніх свят. Висловлюю всім свої найглибші побажання.

Іван БАГРЯНИЙ

ПОДЯКИ

Редакція часопису „Українські Вісті“ висловлює свою щире подяку всім Організаціям, Установам, Інституціям, Церквам Досвідникам та читачам і прихильникам нашого часопису, які надіслали нам свої привітання з нагоди Великодніх свят.

Редакція „ВБ“

Висловлюю найбільшу подяку всім друзям, всім моїм знайомим і особисто незнайомим, що надіслали мені свої святочні поздоровлення і привітання з нагоди Великодніх свят. Висловлюю всім свої найглибші побажання.

Іван БАГРЯНИЙ

Всім приятелям і знайомим, які задали мені свої привітання з нагоди Великодніх свят, висловлюю своє щире спасибі.

К. ДАЙКО

Голова Управління СУВ і Управління Інвалідів при СУВ складають сердечну подяку фінансові СУВ і БРАТНІВЦІ за надіслання грошей на „Фонд Інвалідів“ від кооперативу „Єдиність“ у сумі 700 км. Таке зрозуміле важливість справи допомоги інвалідам, яке проявили члени кооперативу „Єдиність“, може бути тільки у патріотичного українського буши свиста, яке задуло про своїх побратимів недові.

Голова Управління СУВ

ВОІСТИНО ВОСКРЕС!

Всім інституціям та окремим особам, що надіслали Великодні Привітання Голові Управління СУВ та окремим моїм, — сердечно дякую. З свого боку від Голови Управління СУВ і від свого імені щиро поздоровляю з Святими Христосом Воскресінням.

Голова Гол. Упр. СУВ

Є. Радський (тот. пор.)

Малі інформатор

Третя державна позику в СССР

ЛОНДОН (ЮП) 4 травня. Московське радіо подало до відома, що Рад міністрів Советського Союзу опублікувала декрет про випуск третьої державної позики розміром 20 мільярдів рублів. Позику призначено на відбудову і дальший розвиток народної економіки.

Ратифікація фінсько-советського пакту

ГЕЛЬСІНКІ. 157 голосами проти 11 фінський парламент ратифікував договір про дружбу і взаємодопомогу, що його уклали 6 квітня СРСР і Фінляндія. 31 депутат були відсутні.

Дворічна військова повинність у США

ВАШІНГТОН (Делл). 3 травня. За повідомленням агенції ІНС, комітет збройних сил при палаті депутатів у поспіху 28 голосами проти 5 схвалив законопроект, що передбачає дворічну обов'язкову службу за мирного часу для всіх чоловіків віком від 19 до 25 років.

Атомова наука перед великими відкриттями

ВАШІНГТОН (АП). 3 травня. Американські науковці стовіть напередодні великих відкриттів в галузі застосування атомової енергії для мирних цілей, — сказав у неділю президент Трумен. Про характер цих відкриттів президент не подав ніяких подробиць.

Молитва за мир

ВАТИКАН (Делл-Ройтер) 4 травня. В поведінку Папи XII звернувся з однією енциклікою до всіх католицької світу, закликаючи їх разом з ним благати молитвами Божої допомоги, щоб Він надіслав небезпечки поного фатуму. Папа закликає вірних протистояти всім війнам, за справжній мир. У своїй енцикліці Папа виступає за справедливе врегулювання налестинської проблеми. Ця заявка особливо дорога, мовляв, усім культури і цивілізованим душам.

Панамериканська конференція закінчилась

БОГОТА (ЮП) 4 травня. В подію закінчилась дводня панамериканська конференція. На практичеському засіданні, що тривало після п'яти хвилин, одностайно затверджено угоду західної півкулі та-ати конференції. За дою до того підписано Карту „Організації американських країн“. Пона складається з 122 статей і спрямована на посилення товаришів та адміністративний співробітників американських країн. Організація становить собою дальший розвиток дотеперішнього Панамериканського союзу. Всі американські держави зобов'язуються погоджувати всі суверенні дії між ними засобами. Структура цієї організації нагадує структуру ООН. У складній Раді країн країн розпреділені представники у двох секціях.

„Відновлення НСДАП“ в східній зоні

БЕРЛІН (Делл). На 14-годинному засіданні заступників командантів Берліну британський представник Бонсон протестував проти утворення національно-демократичної партії в східній зоні, а також проти того, що советська військова влада дала д-рові Гартману ліцензію на видання берлінської газети „Национальпайтунг“. Британського представника підтримав його американський колега.

В спосіб протесту проти заснування національно-демократичної партії Бонсон сказав на те, що склад організації

Німецькі комуністи міняють „вивіску“

ГЕРНЕ (Делл). Конференція делегатів комуністичних партій західних зон у Герне вирішила переіменувати комуністичну партію західних зон у „соціалістичну народну партію Німеччини“ (SVD).

Щоб не дати завести населення в оману, саарський уряд не дозволив комуністичній партії Саарштини міняти назву на „соціалістичну народну партію Саарштини“. Також для французької окупаційної зони переіменування не можна вважати за обов'язкове, доки не буде на це дозволу військової влади.

Комітет оборони західних держав

ЛОНДОН (БВС). 4 травня. Міністри оборони і шови генеральних штабів Великобританії, Франції та країн Бенелюксу вирішили покласти до життя постійний військовий комітет, щоб планувати спільну оборону проти можливих нападів. Про організацію і склад комітету нічого не подано. Так само не відомо, чи заплановано призначити спільного головнокомандувача для армій п'ятиох західних держав. Першим завданням комітету буде: координувати відповілі п'ятиох урядів на американську анкету щодо планів оборони Західного союзу.

Як повідомляє агенція ЮП із Вашингтону, президент Трумен має намір прохати Конгрес дозволити постачати зброю п'ятю західним країнам та іншим країнам Маршалового півострову. Урядові міністерства оборони заявляють, що вже тепер можна розподіляти склади зброї і авіа, розташовані в Європі, а головово в Німеччині.

Румунія — 17-та советська республіка?

ВІДЕНЬ (Делл-ІНС). 4 травня. Як повідомляє з Бухаресту відомська газета „Вельтпрессе“, румунський кабінет нібито вирішив підготувати цього літа пропозицію Румунії до Советського Союзу як 17-тої советської республіки. З провадою цього питання в кабінеті дійшло до кризи, що призвело до звільнення й арешту міністра юстиції Патраску.

ВАШІНГТОН (АП). В поведінку представників американського уряду заявляв, нібито їм стали відомі нутки, що Раді хоче анексувати цього літа Румунію як 17-ту советську республіку.

Національний закарпатський Чехословаческий комітет закарпатських українців (Чехословаческий Комітет)

ПРИВІТАННЯ

Своїм дітям і внукам, друзям і знайомим, редакторам і співробітникам В-ла „ВБ“, таборникам-українцям табору Нова Ульм і всім землякам на святальній — зaslano в Канаді щирі побажання радісних свят Воскресіння Христосового та щиро від Великодніх Привітання „ВОІСТИНО ВОСКРЕС!“ „ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!“

Ос. ПАЛАДИН

Київ

Економічний стан Європи

Нещодавно опублікувала й економічна комісія ООН опублікувала важливі дослідження про сьогодинішній господарський стан Європи („Survey of the Economical Situation and Prospects of Europe“) і перспективи її відраження. Вони доводять безсумнівно одне: Європа має всі відстави, щоб зайняти відповідне і важке її місце в світовому господарському балансі і стати важливим фактором віднови миру і добробуту.

У першій частині дано клінічну аналіз післявоєнного господарського стану Європи, причини занепаду, господарського параличу. Основне тут — порушення господарської рівноваги, втрата Англією провідної ролі на європейському континенті, занепад господарсько-індустріального апарату.

Друга частина визначає економічні наслідки тимчасового миру після закінчення другої світової війни. Ці наслідки характерні тим, що вони не такі песимістичні, як їх колись малював один видатний англійський економіст. Не зважаючи на всі політичні і господарські труднощі, Європа, за винятком Німеччини і Росії, в третьому кварталі 1947 р. досягла 99% індустріального рівня 1938 року, тобто передвоєнного рівня. Якщо включити до загальноєвропейської продукції Німеччину, цей процент знизиться до 86%, отже, вишкес питання про господарську відбудову Німеччини. Найповільніше йде відбудова сільського господарства, воно досягло лише 75% передвоєнного рівня.

Дослідники констатують, що відбудова і капіталовкладення в важку індустрію — вугілля, залізо, сталь і нове будівництво — більші тепер, ніж були після першої світової війни. Ці основні галузі індустрії збільшили своє виробництво на 32% проти попереднього року, а галузі, що продукують предмети споживання, лише на 20%, отже набагато відстають.

Негативно на загальному економічному стані Європи відбилися нерівномірні темпи зростання індустрії і населення. Якщо індустрія лише в середньому наближається до довоєнного рівня, то кількість населення перевищила на 8 млн. душ передвоєнний рівень. Так поставала диспропорція, своєрідний дисбаланс Європи. Сільське господарство відстало на 30—38%, темпи його відбудови повільні, а населення більше, ніж перед війною. Звідти потреби збільшення імпорту харчів, уповільнення темпів відбудови основних галузей індустрії.

Тут цікаво навести дані по окремих країнах. У цілому індустрія в Норвегії, Англії і Швейцарії перевищила довоєнний рівень 1938 р. Близька до нього індустрія Бельгії. Відстає на 10—12% індустрія

Франції, Чехо-Словаччини, Польщі. Індустрія Італії на рівні 60% передвоєнного часу, а Німеччина — на рівні 28—30%.

Такий неприкрашений реальний економічний стан Європи. Звичайно, кремлівські пропагандисти вважають це за катастрофу, натомість нахваляються своїми високими процентами, але вартість і ціну ним „більшовицьким рекордом“ ми знаємо і вважаємо дуже далекими від дійсної правди.

Інша справа, куди склавина і невдарища, якщо розглядати торговельний баланс Європи: Європа ніколи не провадила і не може провадити замкнутого автарктичного господарства, вона становила важливе кільце в міжнародній торгівлі. У 1938 році вона зуміла збалансувати свій імпорту сировини і харчів. Одержуючи останніх на 5,8 млрд. дол., Європа оплатила їх експортом машин та інших готових виробів. Після другої світової війни Європа імпортувала хліба, сировини і машин на 13,6 млрд. доларів, а експортувала товарів лише на суму 6,1 млрд. доларів, тобто утворився дефіцит на 7,5 млрд. Так поставала напруженість. За винятком Англії, торговельний баланс якої мимовісних труднощів розвивається в бік зменшення пасивного сальдо, всі інші держави борються з нестачею валюти (до речі, тут треба мати на увазі втрату колоній поза Європою). 90% всього торговельного дефіциту дає торгівля з США, що є основним постачальником Європи. Такий же дефіцит у торговельному балансі з США мають інші держави світу. Отже, Європа не може заробити грошей, щоб вирівняти свій баланс, бо в неї надто мало товарів для експорту до США. Економічно говорючи, 2/3 всього європейського торговельного дефіциту залежить від факторів, яких Європа власними силами розв'язати не може. Так поставало питання про ціни, митний союз, торговельні полегшення, що були предметом парад Гаванської конференції.

У всіх економічних труднощах Європи, помимо грошової інфляції, слід відзначити ще одне явище: економічна співпраця між європейськими країнами відставала, а швидше розгорталась торгівля з іншими країнами світу.

На підставі цього дослідники приходять до таких висновків: Європа мусить передусім збільшити економічну співпрацю, звернути увагу на посилення міжєвропейської тор-

„Матіча“ експерта Англії.

гівлі, не намагатись вивозити свою продукцію до позасередієвських країн, а в першу чергу задовольнити свої власні потреби, експортувати лише зайву. Але з умовою, що вона мусить максимально використувати свої ресурси. Іншими словами, здобуття доларів повинно йти не індивідуальним шляхом окремих держав, а за планом.

Європа має значні витрати від чисто валютних операцій, від т. зв. стерлінгового клірингу. Англійський фунт стерлінгів тепер не може бути такою валютою, якою оплачується всі торговельні операції. Треба його замінити. Так виникає питання про створення єдиної європейської валюти або створення тимчасової заміни.

Третій висновок — це капіталовклади в індустрію.

Дослідники констатують, що Східна Європа, відділена СССР від Західної Європи залізною заслою, несе великі господарські втрати. СССР, маючи одностайну економічно-індустріальну структуру, не в стані замінити Західну Європу щодо кількості і якості. Обмінюючи свою сировину і хліб на промислові вироби, Схід мав технічну базу для дальшої своєї індустріалізації. Цього не можуть замінити нахненні сателіти тричотири-п'ятирічки. Ось цифри: до війни Схід давав на Захід продукції 10,3% від всієї своєї продукції, а в 1947 р. лише 4,2%, тоді як Захід перед війною давав 10%, а в 1947 р. 5—8%.

Отже, в інтересах Сходу є давати хліб і сировину, а одержувати

машини. Бойкотуючи Маршалів план, СССР і його сателіти в той же час продовжують торгувати і „витягати“ якомога більше машин і технічного устаткування.

Яким шляхом мусить йти господарське відродження Європи? Дослідники твердять, що, збільшення на 50% продукцію важкої промисловості, а разом з тим розширивши свій експорт (в цьому важливе значення має індустрія Німеччини), Європа зможе здобути сировину і харчі, оздоровити свою валюту, дати працю для населення.

Тут виникають деякі ускладнення між Європою і США. Ясно, в міру відбудови господарства першої, скорочуватимуться експортні можливості другої до Європи. Але світ великий, переорієнтація експорту до інших континентів цілком можлива. Європа є сиритливим територією приватного американського капіталу, США не зазнають жадного скорочення в своєму індустріальному розвитку.

Так постає проблема міжконтинентального розподілу праці між США і Європою.

Ми не торкаємось тут інших проблем світової економіки — економічної відбудови Далекého Сходу, зокрема Японії, відтагування індустріалізації Китаю, розбудови економіки Африки, включення до цієї міжконтинентальної торгівлі країн Південної Америки. Ясно одне: СССР залишається в цьому плані поза рамками. Пріше, що й наша Україна мусить діяти його дозвіл.

В. ВАСИЛЕНКО.

25.000 грешаних дітей, що втекли з окупованих повстанцями областей Тракії і Македонії, прибули до Атен.

Хмельниччина

(Продовження з ч. 36-37 УВ.)

Перші перемоги Богдана Хмельницького зробили величезне враження: повстала вся Україна. Селяни тисячами кидали села й спільно приєдналися до козаків. Шляхта тікала в паничі. Повстанці самі почали бити панів, палити садиби, бити отендарів-жидів, католицьких єсмондів. Вся Україна палає в пожежі повстань. В Польщі почалося „міжкоролів'я“; влада фактично перейшла до канцлера Юрія Осолінського, який почав спільно мобілізувати сили для нової боротьби: дало було кредити на формування 70-тисячного війська, командували ним доручено було князеві Доминикові Заславському, Миколі Остроговському та Олександрові Конєцпольському. Брацлавському створили Адамом Киселю, популярному в українських козаках, доручено було вступити в переговори з Богданом Хмельницьким.

Богдан Хмельницький дійшов в червні 1648 року до Білої Церкви й зупинився там. Він сам не соодівався того величезного успіху, який здобуло повстання під проводом його не відомого шляхтича Хмельницького. Він написав листа королеві, в якому висловлював свої надії, дуже скромні. Він просив збільшити реєстр козаків до 12.000, сплатити борги польського уряду козакам за 5 років, повернути привласнені церкви й маєтності, передати усятам. До цього листа він

додав список кривд, які зазнали як козаки, так і він сам особисто від польської шляхти й натіяв, що козаки мають з кородем сильний інтерес — боротьбу з сваволею магнатів. Він чекав в Білій Церкві на відповідь короля, але тут він почув, що Володислав IV помер. Після того Хмельницький відступив до Чигирина, а татари з величезним ясирем — полоненими — пішли до Криму. Таким чином, на першому етапі повстання Богдан Хмельницький ще зберігав дозвольне ставлення до короля і вважав, що він веде боротьбу проти магнатів — кородемент за ті кривди, які терпіли від них козаки.

Після, що їздили до Варшави, привезли заяву польського уряду, що козакам дадуть амністію, якщо вони розірвуть з татарами, і повернуть полонених, дадуть 10 або 12 тисяч реєстрових козаків. Остаточно полагати справу мали комісари з Адамом Киселем на чолі.

Проте привинити народне повстання, яке набуло стихійного характеру, Богдан Хмельницький вже не міг. Воно розвивалося весною повною, яка зажає всі греблі, руйнує все на своєму шляху. З Київщини повстання перекинулося на Чернігівщину, Подільщину, Поділля, Волинь. Селяни бігли, різали панів, отендарів, палили садиби, міста. По Україні ширився апаралі. На Волині та Поділля посушилися князі Єрмія Вишневецький,

який з нелюдською жорстокістю карав повстанців, палив села, вбивав. Перед Богданом Хмельницьким встала загроза, що повстання виходить з його рук, що провідну ролу в ньому візьмуть на себе інші.

В липні 1648 року Хмельницький знов зібрав військо: він скликав лівоберезні полки, перевів мобілізацію козаків та закликав знов татар. Він сповістив князя Заславського, що припиняє перемир'я, тому що жорстокі репресії Єрмія Вишневецького обурювали народ і фактично зірвали перемир'я.

Вже за цей період повстання Богдан Хмельницький виявив виключний талант організатора та стратега: за короткий час перемир'я з князя липня, він астиг організувати з повстанських загонів армію, дисциплінувати її, забезпечити зброєю, запасами.

Військо Богдана Хмельницького не обмежувалося козаками: до нього до всіх міст йшли селяни, погані озброєні, не вимуштровані, але з великим ентузіазмом: Богдан Хмельницький мусив спільно робити з цієї маси селян-воїсків. Треба було дисциплінувати цю масу, тримати її в покорі, треба було нагородити її, озброїти, і цього досить Богдан Хмельницький.

Польський уряд теж мобілізував нову армію, яка виступила назустріч Богданові Хмельницькому. Полки вийшли, як на свято: з величезними обозами, в яких вели один, дорогий посуд, килими, коштовні навої.

13 вересня 1648 року коло Пилипець, на Волині, на межі Поділля,

Богдан Хмельницький та полковник Максим Кривонос нанесли польській армії важких ударів. Вночі пройшла чутка, що наближаються татари: почалася паніка в таборі, і вся польська армія втекла, покинувши величезний табір з гарматами, військовими припасами, тисячами возів з коштовними речами. Польські воєначальники тікали до Львова: Конєцпольський, переодигнутий селянином, Єрмія Вишневецький — на селянському возі, князь Заславський загубив навіть гетьманську булаву. Повстанці перерізували відкокам шляхи, нищили загоми. Під Костянтиновом польська гвардія спробувала дати відсіч козакам і стримати наступ, але була знищена. Шлях на Польщу був відкритий.

Богдан Хмельницький рушив на Галичину. Повстання перекинулося на Холмщину, на Галичину. Що далі, то більше змінювався характер повстання: першими місяцями до Хмельницького йшло саме селянство. Чим далі, тим більше й ширше розгорталася рух: до Хмельницького йшли мішани, духовенство, шляхта. Рух Хмельницького до Львова набув характеру тріумфального руху: на Покутті селянство повстало проти панів під проводом Семена Васочана; повстало населення Тернопілля, Тербова, Янова, повставало католиків, понижало костель. В Янові мішани записувалися до козацьких сотень, з Калуша вийшла велика громада в кільця тисяч людей з гарматами, гаківницями й прилучилися до повстанців. Піднялися Рогатин, Пикасень, Потилич, Сокаль, Дрогобич,

Яворів, Городок. В Галичині повстання вийшло з вузьких рамок селянсько-козацького руху й перетворилося на велике народне повстання. Ненависть до магнатської сваволі штовхала шляхту назустріч Хмельницькому. Разом з тим змінюється коло людей, які оточували Хмельницького й були його головними дорадниками. Спочатку, протягом перших місяців, це були переважно запорізькі козаки. Вилатне місце серед провідників повстання перших часів належало Максимові Кривоносу. З походження шотландець, він емігрувався на Запоріжжя, де взагалі було чужинцем. Своєю безмежною добротою він здобув славу і під час повстання виявив видатні стратегічні здібності та безкомпромісове вороже ставлення до шляхти, що робило йому велику популярність серед селянських мас. В міру того, як повстання набувало характеру всенародного, змінювався керівний верхівка його. До повстанців приєднувалися представники шляхти, нашіли старих українських родів-князів, бояр, зокрема з широким світоглядом, європейською освітою, дипломатичними військовими починаннями, випадали на хід повстання, на свій характер його та завдання. Під час битви на Жовтих Водах до татарського полону потрапив Іван Виговський, з старого шляхетського роду на Овруччани, михомавськ Київсько-Могилянської Колегії, маючи лучського старосту. Богдан Хмельницький акупив його у татар і з того часу він став ближчим

(Далі на 4-й стор.)

Геркулесові стовпи советського законодавства

Останнім часом в СРСР видано два нових закони, які навіть в умовах виключної екзотики советських порядків, вражають людину західної культури густим пахом „пайдемократичнішого“ бузвирства. Один з них „законів“ — це закон про заборону советським громадянам брати шлюб з чужинцями; другий — закон про захист повернення „на родину“.

Спочатку про перший.

Як відомо, советський уряд при кожній нагоді із кожного приводу не забуває підкреслити свою свободулюбність, демократизм і т. д. Як же зв'язався він вилати скандальний закон? Адаже для кожного ясно, що це — закон далекого Середньовіччя, тобто близьке до феодального „права першої ночі“. Пояснення може бути одне: советський владі тепер ніколи турбуватися про „демократичний костюм“, вистав час боронитися зубами.

Війна розхитала дисципліну і то пасамперед в армії. Люди багато чого незвичного для них побачили і почули, зокрема і про західну „гнать“ привілізіацію. І от коли у советських воєнів з'явилася охота до одруження з чужинцями, в першу чергу, з німцями, начальство кинулось забороняти, писати грізні накази. Та це не помагало. Вилетіли з СРСР до командирів їх родини, пасамперед, жінок. Проте і це не завжди помагало. Тоді з'явився — мусів з'явитися — на спину закон всемогутнього Політбюро. Воно бо регулює все життя советських громадян від колиски аж до могили.

Закон про заборону шлюбів з чужинцями має ще одну часткову, дрібязкову — мистив мету: правно виправдати, постфактум спертися на букву закону в нашімій у цілому світі справі з 15 росіянами, що в часі війни вийшли заміж за англійських військовиків і по війні хотіли вийти до своїх чоловіків в Англію. Як відомо, не зв'язуючи на всі заходи скривджених англійців (вони зверталися навіть до Об'єднаних Націй), совети так таки й не випустили їхніх жінок з лабет „родини“. А пасамперед Вишиский так роз'яснив що відмову перед американськими кореспондентами:

„Русские женщины нужны самому СССР. Они должны работать и работать. Кроме того, женщины любят болтать много лишнего.“

Дійсно: умри, Демице, — краще не скажеш!

Другий „закон“ — про захист повернення на „родину“ зовні може вилатися навіть гуманним. Справді: є, мовляв, „песознательні“ люди, що ображають і кривдять советських громадян, які затужили за батьківщиною і повернулися до СРСР. Ясно, що таких „песознательних“ треба карати, бо тепер з-за кордону повертаються на „родину“ вже не порядком пасальних репатріантів (тих не тільки можна було ображати — їх звичайно пакували до концетрацій, а в крайшому випадку на примусові роботи в різних кінцях СРСР), а вертаються групи „советських патріотів“ — людей куплених або привселепенуватих. З таких повернених має повину рацію глузувати советська людність: вона бо тепер знає, що в жалкій позасоветській країні нема такого паскудного життя, як в советській соціалістичній „раю“.

Крім турботи за запізнілих „патріотів“, що вертаються до СРСР, закон про захист повернення має виконувати ще важливу функцію, притаманну всім советським „законам“ — функцію обману. Він має за мету заманювати людей, які ще можуть повірити, ніби советська влада справді не дасть їх скривдити, і які на чужині становлять собою незручних і непримиримих свідків советських злочинств.

Б. СИВЕНКО

Поліція про українську консолідацію

Польський часопис „Кроніка“ [від 25 квітня] в статті „Ситуація між українцями“ аналізує сучасний стан консолідаційної акції українських політичних сил. Часопис пише: „Легальніми державними чинниками української еміграції є президент уряду Української Народної Республіки Андрій Лівський. Існуючий при ньому Уряд визнають і підтримують центр та ліні українські політичні партії. За те кола націоналістичні, а зокрема Бандера і утворена ним УГВР, не визнають президента Лівського...“

Тяжко передбачити, — продовжує далі часопис, — як обернеться в майбутньому та справа. В кожному разі польська політична опінія не лише пально схвильована внутрішнім життям української еміграції, але висловлює також переконання, що там діє до узгодження поглядів і, по можливості швидко, до утворення центрального осередку однієї волі, опертого на традиційні форми феодалізму, репрезентованого президентом Лівським.

Хмельниччина

(Закінчення з 3-ої стор.)

співробітником Гетьмана. Приєднався до Хмельницького шляхтич-полковник Станіслав Кричевський, Іван Богун, родина Нечай, Павло Тетеря, Моржковський та багато інших.

Польське військо покинуло Львів, коли до нього наблизився Богдан Хмельницький, і відступило на Варшаву. Богдан Хмельницький оточав місто, але не став бомбардувати його; до нього вийшла делегація з Львова просити у нього милости до беззахисного міста. В цій делегації був колишній професор Хмельницького, сьвіт Гунцель Мокрський. Хмельницький взяв оку з Львова, щоб задовольнити татар і запобігти грабуванню ними Львова.

В подальшій жовтня Хмельницький вступив з головними силами на Варшаву, але зупинився на кордоні українських та польських земель, біля Замостя. Він взяв і тут оку з міста, і не став руйнувати його. Він розмістив війська в околицях Замостя. Тут прийняв він першого посла від чужої держави — від сьмігородського князя Юрія Раєвича.

У Варшаві в той час відбувався австрійський сейм для обрання нового короля. Богдан Хмельницький ще в-оці Львова вярдав своїх

представників на сейм, серед них були Гунцель Мокрський та брат у друга Богдана, Захар Хмельницький. Вони мали повідомити сейм про бажання козаків мати за короля брата Володимира ІУ, Яна-Казимира. Голос козацтва вирішив справу кандидатури короля на сеймі: шляхта сподівалася, що Ян-Казимир швидше за інших міг наважитися на мирні стосунки з козаками. Яна-Казимира було обрано на короля на початку листопада 1648 року.

Після обрання новий король надіслав посла до Богдана Хмельницького, який урочисто прийняв їх. Він закликав їх в прихильності козаків до Яна-Казимира і висловив в загальних рисах свої умови, на яких він погоджувався на мир з Польщею. Він намагався загальною анкеті для всіх, хто брав участь в повстанні; поновлення давніх прав козакам; побильтення реєстру; залежності гетьмана безпосередньо від короля; скасування церковної унії. Король обіцяв, що виконає вимоги Хмельницького, але відкладав рішучу відповідь до рішення спеціальної комісії, а показав прося вільності військо на Україну. Богдан Хмельницький почав відступ у напрямі на Київ.

Часопис „Кроніка“ № 17(70), подаючи огляд польської тематики в англійських часописах, зупиняється на домі соціалістичних партій в державках-сателітах СРСР, пасамперед в самій Польщі. Говорачи про недавню ухвалу провозу польської соціалістичної партії (ППС) злиття з польською робітничою партією (ПНР) — так і досі з тактичних міркувань іменується себе в Польщі комуністична, газета пише за „The Economist“:

„Не робиться зусиль, щоб приховати факт, що зростає міжнародне напруження прискорото злиття набагато більше, ніж цього сподівалися. Необхідність „включувати капіталізм“ і „поборювати американський імперіалізм“ становить головну тему партійних розмов про злиття з комуністами.“

Проте, самого комуністичного натиску не досить, щоб визначити свавільність і методи, з допомогою яких Пользеф Царакевич поклав край існуванню своєї партії. Є всі докази, що в цій справі Царакевич зів'язався на власну відповідальність, використавши дані йому на конгресі у Вроцлаві спеціальні повноваження...“

На цю саму тему „Kronika“ наводить п'ятитоме „Manchester Guardian“:

ППС висує тепер останній розділ своєї історії як незалежного політичного руху... Понад 50 років ППС відігравала тісну роль в боротьбі за волю і була в перших лавах боротьби за незалежну Польську державу. В політичній історії Польщі — як і взагалі будь-якої країни — не буде першого прикладу, коли партія з такими традиціями і кількістю членів близько 800 тисяч — зважувалася на таку „добробільну самоликвідацію“.

Далі часопис наводить комуністичний закордонний комітет ППС. Подаємо з нього деякі витяги, дотичні даної теми:

„Знаємо, що шийкий советський наказ не вилізе з серця і розуму польського робітничества в Краю вірності до ППС і прав'язанні до її ідеалів незалежного і демократичного соціалізму.“

Однак у цій ситуації, в якій не лише неможливою стала діяльність ППС як незалежного соціалістичного руху на Батьківщині, але навіть, з самоволи советського окупанта, зникли й назва нашої партії, обов'язок дальшого збереження партії і розбудови її діяльності переходить на польський соціалістичний рух на еміграції.

Крім польської соціалістичної партії, „добробільного“ злиття не уникла й інша партія лівани — так зване польська строїнітство людове (FSL). Це, ще недавно така мінна й авторитетна партія польського селянства, очолювана Ст. Миколайчиком, утративши в умовах терору сотні й тисячі своїх давнявистимих членів, по втечі Миколайчика зазнала туточну інспіраційного розколу і тепер мусить „злізватися“ з прокомуністичною посестрою — строїнітвом людюним (SL).

З цього приводу лондонський „New York Times“ в кореспонденції з Варшави пише: „Порядком готування до

нього (злиття з просоветським SL — Ред.) протигом останніх декількох місяців проведено чистку в рядах провозу PSL. Новоповикані прихильники урядової політики зайняли місце прихильників Миколайчика на всіх щаблях партійного апарату. Чистка сягнула до самих глибоких чистств, а де було потрібне, то киявано й „допомога“ організації безпеки.“

... Можливо, що формальне злиття соціалістів з комуністами буде проголошено 1 травня. Але байдуже, коли воно відбуватиметься, новопартійний апарат влади в Польщі утворюється, поли-

ваючи три інші політичні групи, існуючі яких має виключно єдину мету — захистити очей.

Кінець соціалістів у Чехії. Під таким заголовком „Kronika“ ч. 17(70) тавить повідомлення з Праги про те, як там відбувалося соціаль-демократична комуністична і соціал-демократична партії про остаточне злиття обох партій. Організаційну базу утворювалої єдиної партії становитиме партія комуністична, а організаційно-ідеологічною базою — доктрина Маркса, Енгельса, Леніна і Сталіна.

Лживе слово

Читаємо часо І російського часопису „Свободное Слово“, від 21 квітня п. р. (редагує колегія, виходить в Ляскуті). Шукасмо тієї, здекларованої в заголовку „свободи“, і натрапилимо на вступну статтю — „Слово о свободі“. Ате прочитавши й увесь часопис, бачимо, що тут тільки говориться „свободою“ про речі, які з свободою нічого спільного не мають.

Свобода — категорія загальнолюдська, її щиро і незалежно можна нести той, хто визнає свободу не тільки для себе, а й для інших.

На першій сторінці „Свободного Слова“ без заголовка подано інформацію про створення Советами на польсько-українському кордоні забороненої зони на 300 км ширинною. „Заборонена зона введена з метою перешкодити зв'язкам повстанців, що діють в Україні“. Так повідомляє Дена. У вступній статті часопису читаємо: 6 два основних фактори, що тримають більшовизм — НКВД, говорачи прямою мовою, і „маска гуманізму, якою прикрите справжнє обличчя душителя і палача“. Цей душитель і палач виглядає якоюсь абстрактною силою поза простором і часом. Конкретне його обличчя висувється в іншому місці, де напевне редакція й не сподівалася.

... Омельяненко із „розкуркулених“, — читаємо в фрагментах „Із дневника“ на 6 стор. — Не простий його життєвий шлях. В тридцяти років, під час колективізації Миколаївської області, його родину оголошили „куркульською“. Ну, а далі історія відома: заслання в Тобольські ліси, смерть з голоду батька, сестер і братів. — В цих словах в усій повноті висловлюється отой палач і душитель — не великодержавний російський імперіалізм або більшовизм, що поневолив національно і соціально підсоветський народ. На колоніальному й національному поневоленні йтримається сьогодні більшовизм! А єдиним засобом визволення з - під більшовизму є революційні національно-визвольні рухи колоніальних і поневолених народів східної Європи, Кавказу, середньої Азії, що все сильніше розгортаються.

„Свободное Слово“ висуває свою концепцію, яка є не чим іншим, як сиробом в найліпший спосіб розв'язати ідеально й політично боротьбу підсоветських народів за звільнення, звести

до давно відомого оберуського котла. Ось, мабуть, „Багато важливіше на цьому етапі — найбільша консолідація сил, повне об'єднання всіх груп, народів і навіть систем“. Товаришів, як у Власова, тільки подано у вигляді нового опудала — „партії безпартійних“, що підлякала „прийняти саму активну участь в об'єднанні в ім'я звільнення народів, в ім'я поточної свободи“. „Свободное Слово“ ставить по „партію безпартійних“ понад „національні, політичні й інші групи“.

Автор фрагментів „Із дневника“ звів одо „партію“ до російської перки, поставив на коліна і заставив ридати за розв'язку ідею „освобождения народов России, идею російського завтра“. Тут єхлине „ідеальний від і пережілий Давид Садоренко і ще якийсь — єнко і Сергій Константинович, з його „грузинськими глазами“. Це — „не безлика маса, — пише автор, — ... а живі близькі люди — курносі й горбисті, коноваті й рум'яні, білі й смугляні...“ „І за рюмкою водки „старше і поже“ — все одинаково провикновенно полі родное і близькое“.

До тебе мене йти далеко, А до смерті чотири шага...“

А ось маємо й ідеїне обличчя цієї „несусальної“ маси. Це ті, що отали під „Андреевським Знамям“. Знаємо його — знаєм власовщину, цієї нової дварсїї єдиної невеликої. Власовщину інспірували німці, щоб спаралізувати національно-визвольні рухи, що почали діяти проти гітлерівського поневолення, спрямовуючи свобододолюбні прагнення підсоветських народів до неідеалістичної копари. Цей ідеї тепер не „чотири кроки до смерті“, а померла вона пазавжди, коли один з останніх „демократичних“ речників П знав, що „тучше плохой диктатор, чем резать единое тело России“.

І хоча ще й тепер найдуться „горбисті й коноваті“ інородці, яких пара Іванів — єнкі, яких всьо разом, що їх дуже легко стати під „Андреевським Знамям“, але не владється провеста й під прикриттям „Свободного Слова“ лжі й обману. Не в замінні вишиски, а в знищенні самої імперії народів бачать своє визволення. Великоросійські патріоти владються до всіх цих фікцій та зразок „Соединённых Штатов России“, щоб приховати справжнє лице душителя і палача — Російську імперію.

Ате свідомі національні сили знають, що визволення прийде з повстанськими загонами, хоча їх і огорожують сьогодні Совети 300-кілометровими забороненими зонами, а не під обшуками „Андреевськими Знамями“. (П. Л.)

Калмицький тижневик про українців

В калмицькому тижневику „Обзорное“, що друкується на еміграції (з технічних причин російською мовою), час від часу вміщуються притягані замітки про життя української еміграції.

Так, в числі від 25 квітня п. р. читаємо замітку під заголовком „Меленький огляд“ пана Агезіана: Можна лише з великою повагою поставитися до енергії і організованості української еміграції. На говорачи про газети, що мають нагляд справляти газет, українці видають висококультурний і прекрасно оформлений журнал „Арка“... В Мюнхені був „Тиждець української культури“... і т. д.

Далі подальше прихильна рецензія на „Тиждець Української Культури“ відомого німецького критика Ераста Пенцольста з німецького часопису „Золдотітте Цайтунг“. Від себе п. Агезіан додає: Метою таких настанов, культурних тижнів і інш. є встановлення культурного зв'язку між народами, встановлення взаємного розуміння, і значить, взаємної допомоги до чужих культур. Це більш важливе і цинніше, ніж оцінка своїх людей, це має бути глибокий зміст, ніж адлястися на першій пелюді. Український тиждець — перший крок в цьому напрямку, арок, напевно завершаний успіхом і нам приємно відзначити цей успіх. (П. Л.)

Поведінка Богдана Хмельницького під Замостям злизувала деяких сучасників і викликала різні гіпотези істориків. Богданові Хмельницькому заклали — як він міг не використати народного ентузіазму з одного боку, і безкоролів'я та страшний розгубленості в внаслідок поразок, які панували в Польщі, і зупинитися в Замості, коли він міг піти просто на Варшаву й знищити Польщу. Чому він цього не зробив? Чому він прийняв рух в Замості? Чому він, переможець, звав справу на малість короля? Головна причина полягала в тому, що Богдан Хмельницький, не зважаючи на всі перемоги, ще не усвідомив характеру повстання, не усвідомив того, що він сам зробив, не усвідомив свого місця в події, які він викликав. Богдан Хмельницький, якого особисті драми перетворили в лояльного статечного козака на ватажка повстання, почав його так, як починали інші ватажки він був переконаний, що веде боротьбу не з королем, не з Річчю Посполитою, а лише з свавільними „королевітами“, що скаронні побажання збільшення реєстрів, анкеті для учасників повстання тощо зможе задовольнити козаки. Він не уявляв, що козацько-селянське повстання перетворилося на могутню революцію, що до минулого не може бути повороту, що він сам з ватажка повстання пе-

ретворився на народнього вождя. Богдан Хмельницький гадав, що можливі компроміси, що Україна може здобути місце в державно-політичній системі Речі Посполитої. І ще шукав порозуміння з королем. Крім цих головних, принципових причин, могли діяти і другорядні: Хмельницький не був левиний, що на території Польщі рух козаків та татар, свільників його, не викличе зовсім іншої реакції, ніж на Україні. До того почалася зима, шляхи стали важкі, в війську почалися пошесті, від яких амирало багато людей; помер і Максим Кривонос. З другого боку чамале місце треба відвести й бажанню Богдана Хмельницького забезпечити собі запілля, розбурхане народнім повстанням. В листопаді 1648 року Богдан Хмельницький вирушив на Київ. Шлях його був суцільним тріумфом. Народ вітав його, як визволителя від польської неволі, і в цих ованціях, в шому ентузіазмі почув він могутній голос народу, який вітав його, як свого вождя й суверена.

Напередодні Різдва (24 грудня 1648 р. ст. ст., або 3 січня 1649 р. н. ст.) Богдан Хмельницький вступив як тріумфатор до Києва, під звуки всіх церков, як „Новий Мойсей“, що визволяє Україну з людської єгипетської неволі“, як казали йому під час аустриці.

(Далі буде.)

3 українського життя ХРОНІКА

Теслярський підлітківський клас в таборі Лисецька (Галичина).

3 засунаними рунавами

„Відродження праці і не вчуться“, — анімація той, що не робить нічого сам.

Відділ Організації Праці при ЦПУЕ нещодавно обстежив лише 86 підприємств і вартатів американської зони. В них працює понад тисячу наших людей, багато молоді. Не зважаючи на відсутність зручних приміщень та порівняно величезні устаткування (більшість працює в побитих гаражах заможніших інструментів) — наше робітництво дає продукцію — декоративну таку, що нарівняє потреба експорту і касетарі, вишивальні. Комітет Захисту Схематизації, очолюваний лордом Беверіджем, попросив ЦПУЕ переслати йому фото підприємств і вартатів для пропаганди справ переселення українців.

Відділ Організації Праці (керівник М. Степаненко) подає відомості про сітку фахових курсів по таборах та фаховий перебіг. При кожному

вартаті праці є учні. Лише в обстежених 86 підприємствах навчається їх до 450 чол. Найкраще насправу поставлена в Людвігсбурзі, Гессені, Людвігс, Новому Ульмі та Ашаффенбурзі (в останньому зате справа фахового перебігу поставлена слабо).

Помітне загальне зацікавлення та зміцнення початкової дисципліни, як і поширення сітки фахових шкіл. Люди зрозуміли, що добрий фак у руках — це вже половина афіданті.

Окремі нездорові прояви в праці вартатів (їх за високою зарплатою) зауважують все менше і менше. Відділ ОП при ЦПУЕ контролює і допомагає вартатам у їх праці. Тепер цей Відділ звернув особливу увагу на діяльність наших 10 професіоналів, які і досі фактично не заступають інтересів робітників, хіба що в постановках.

Хто думає про завтра — той працює і вчиться сьогодні. В. Г.

Фігаро тут, Фігаро там...

Маленький фейлетон

Ось він стоїть перед нами у всій своїй величності: вишесередньої погоди, тупо... чи пак, низькопобитий, з гостро-незадоволення поглядом, з червоною щелепою та заподобаними руками, що ніби говорять: дай, а то відікну...

І Бог, і природа нагородили Фігаро тримати в руках піщаний молот, щоб збороти шкідливих вусатих. Але Фігаро патріот, європейець, інтелектуальний член партії. Чи личить йому молот з молотом та тисками? О, ні! Він не приймає собі цієї...

Ось він себе сам визначив військовою старшиною з дублюючим титулом інженера молотарства. Титули мають велике значення! Іншаке він не засідає би в таборській раді, не поголошував би політично-прогресивних промов. А воно жодна вигода йому, то скільки можна на доріжжях змінити шкідливих? Др. юридичних наук. Сторінка прийнята за підписом. Тут

же задоволення взуття.

І тоді Фігаро висувають, Фігаро просять. Він на з'їздах, конференціях, нарадах. Фігаро в Мюнхені, Фігаро в Ангсбурзі, Фігаро в Новому Ульмі. Фігаро тут, Фігаро там... Усюди його підтримують, шанують і навіть гордяться. Допомогу дають.

Фігаро людина партійна і гучка, як в'юн, слизка, як лис, хитра, як лис. Коли партія їм перемагає — Фігаро тут, якщо партія знеси верк бере — Фігаро там. Він 100% пий соборник, бо його душа переповнена збірним патріотизмом.

Якщо Фігаро, на горе таборакам, накріпе свою голову поліційною каскою, тоді він кожному кричить: Галлі! Він перебірає валізи, він загортає в торби, він обшукує кишені, він обшукує приліплення, чи не перекопує будь-що публічної матеріали в випиварках і він пензлює пресою, що нахлюде до табору.

□ Зміни в англійській зоні. Британська влада хоче скасувати національний принцип, за яким досі формувалися майже всі табори ДП. Зате хочуть внести принцип праці. Мають поставити 4 великі міжнародні табори. З'їзд комендантів-українців англійської зони попросив УЦДК звернутись до влади з контрпропозицією, щоб не були зруйновані школи та інші наші культурні надбання.

□ Для допомоги потребуючим. Центральне українське правозахисне Братство Милосердя одержало грошову збірку від 16 парафій та церковних управлінь, разом на суму 7.988.750 п. м. Найбільший внесок зробив Мітсвальд — 375 п. м. Гроші призначені на допомогу хворим та тим, хто втрапив ДП.

□ Спогад-реферат про О. Петлюру. Реферат читав генерал В. Палій-Нейло в Бад-Верісгофені. Генерал викрав розповіді про юнацькі роки О. Петлюри, пригадав незабутні зустрічі з ним у Подолі, на фронті, в Києві... Закінчуючи, генерал закликав усіх, а особливо молоді, плекати державницькі чесноти, берегти цілі традиції та йти шляхами, якими проймали країні будівничі Української держави, яким був і св. п. Симон Петлюра. (П. П.)

□ З'їзд ІМКА. Відбувся він в таборі Майн-Кастель. З запрошених 25 членів прибули 17 осіб. Найголосніше з ухвал з'їзду: на 16—17 травня скликати в Регенсбурзі загальний з'їзд української ІМКА в Німеччині, на голову тимчасового Центрального органу укр. ІМКА в Німеччині вибрати і. п. О. Литвиненка.

□ Реферат-концерт. В українському Бад-Верісгофені відомий музиколог Др. Василь Витвицький зробив реферат на тему „Фрідріх Шопен“, розповідаючи про життєвий шлях славетного композитора, його теорію та відношення музичної творчості Шопена до українців. Вся розповідь була ілюстрована кінестетичним виконанням на фортепіані (п. Ірина Решетилко) найкращих творів Шопена.

□ Гурток прихильників української історії в Корюгені. 4 жовтня 1947 р. в таборі Корюгені, біля Кіля організовано гурток прихильників української історії. В закладі гуртка входить вивчення місцевих ма-

теріалів, що так або інакше стосуються до історії перебування українців в Швейцарії-Голландії. Перша справа, до якої був особливий інтерес в емігрантських колах, це був розшук жінки дочки гетьмана Пилипа Орлика — Анастасії, що померла р. 1728 в Кілі. Ці розшуки провадив і. п. Ст. Гельс та в осені 1946 року, але без жадних наслідків.

Друга справа — з'ясування контингенту українських студентів Київського університету в XVIII сторіччі. За джерелами цього були деякі друковані матеріали, а також витяг з короткого списку на 10 українців, що в р.р. 1746—1793 студіювали в цьому університеті. Серед них під 1746 р. записано Івана Поветяку, що десять років пізніше був надзвичайним професором на медичному факультеті Київського університету. На жаль, найважливіші архівні матеріали до цієї справи знаходяться в іншому місці у Швейцарії, де під час війни було зосереджено державний Архів Голландії. Тепер ці матеріали мають бути передані до архіву Готторф. І тоді, очевидно, відкриється можливість ґрунтовніших студій. Поки що, за описами архіву вивчені деякі матеріали XVIII віку, що можуть мати інтерес для української історії.

На голову гуртка обрано о. М. Збіра.

У мюнхенських студентів

Оселя українських студентів баварської столиці. Три роки тому тут вперше після довгих військових років зібрався український студентський організм гуртожиток, почалося знову навчання. Багато друзів повернулось з концентраційних таборів, деякі з військового полону. І знову нагус можливість, повне енергії, життя. Старанні студії, літературні вечори, доповіді, з'їзди, спортивні гри. В Мюнхені, найбільшому високошкільному осередку сучасної Німеччини, зібрався понад 800 українських студентів. Студентська оселя стала центром студентського життя в Мюнхені. Два з'їзди Цесуса (Центрального Союзу Українського Студентства), численні збори мюнхенської студентської громади, що відбулись в оселі, завжди проходили при активній участі студентства.

14 жовтня п. р. відбувся черговий загальний збір Мюнхенської Студентської Громади. Характерні воно тим, що після трирічного життя активності студентства до справ громади різко зміна. Трирічний досвід показав, що для ефективності праці громади потрібно було децентралізувати. Постанови високошкільних товариств при окремих високих школах міста. Студентська громада залишилась як координаційний центр. На цих зборах 14 жовтня було присутніх около 70 студентів, замість 300-400 раніш. Правда, може бути виправдання, що тут були лише представники від висо-

кошкільних товариств, але жаді й за старими статутами окремоділя збори, то сумніваємось, чи було б більше. Частково нинішнє чао і обставини, частково ті люди, що стояли в кермі громади, але факт є фактом, що багато студентів стали байдужими до життя громади.

Та було помітно одне радіше змиче: кошики опозиції на сьогоднішніх зборах прийшла до влади, і то тим підрадині, що цей пріхххх відбувся в чесній і товариській спосіб.

Так самий вибір президії зборів і, зокрема, голови президії — лідера опозиції, мезика Данила, показав всім присутнім, що опозиція сьогодні є господарем ситуації. Деякий час група, що була при кермі громади, мала переговори в справі розподілу місць в майбутній управ. намагачись взержати кермі з них, але голосування показало переважачу більшість опозиції. Голова громади, фіналіст, суспільна опіка, організаційна референсура та інші важливі місця — в руках кошикової опозиції. Керівництво громади змінилось.

Голова зборів мавишас обидві сторони до товариської співпраці, взаємодопомоги і дальшої конструктивної творчості, а що основне — до чесної гри. І тільки з думками і надією на чесну гру і товариську співпрацю обидві сторони (опозиція і меншість) почали працювати свої громади в новому семестрі. М. Р.—

Великий день українського студента в Лювені

Мабуть, всі знають, що в Бельгії, на славному католицькому університеті в Лювені, студіює під сучасну пору 58 українських студентів із усіх українських земель. Студентський дім, де вони живуть, в останній часом став предметом зацікавлення бельгійської преси. В цей бо дім, де „панує дисципліна та атмосфера праці“, як пише один бельгійський щоденник, завітав 11 жовтня п. р. Анатолійський Нушій в Бельгії, Я. Екс. Монс. Ф. Ченго. Булучи представником Святішого Отця Папи Римського, він привіс своїми відвідинами велику честь українським студентам.

Разом з ним відвідав цей студент багато інших високих особистостей: єдиний український греко-католицький єпископ на еміграції Клар І. Бучко, ректор лювенського університету Монс. Ван Васенберг, численні професори університету, високошкільні представники бельгійського міністерства справедливості и. т. д. Це міністерство в недавній мірі поміжало в деякому мірі українських студентів в Німеччині до Бельгії в мігрантський рід.

Гоффен, представник NCWC-National Catholic Welfare Conference п. Кіршвар, ген. секретар міжнародної студентської організації Пакс Романа о. Шнеллі та багато інших.

Нушій привітав на брамі дому і. п. А. Кішка, директор студ. дому. Він привітав його за староукраїнським звичаєм, подарував хліб та сім'я. Це зробило помітне враження на Нушія.

Привітальну промову виголосив проф. Ламбен, голова Бельгійського Комітету Допомоги східнослов'янським студентам. Цей комітет дав стипендії українським студентам, і вони мають змогу студіювати на університеті.

Нушій, а з ним єп. Бучко, ректор та ще декілька осіб оглянули дім.

Звертаючись до проф. Нобліста та о. Журдена, які колись в 1931 р. по-батьківськи заохочували перших українських студентів, що прибули сюди з Західної України, Нушій сказав: „Вас сорадить пажуно Провидіння зайнятися тоді українськими студентами. Час оправдав Ваші зусилля“.

„Тепер я звертаюся до Вас, мої дорогі українські студенти, — говорить Нушій.

Тому декілька днів назад, я прочитав з присмищення в одному великому щоденнику, що в домі українських студентів в Лювені панує дисципліна та атмосфера праці. („La Libre Belgique“ 3 дня 3.4. 48.— прим. авт.).

Ці слова приносять Вам честь та найкращу славу Вашій нації. Я слухав з великою радістю й зацікавленням промову Вашого товариша. Але радий, як і мав погуду почути слова вашого речника і що перед тим як міг читати про Вас похвальні слова в пресі, я вже мав найкращі інформації про ваше життя. Тому я можу тепер ствердити, що я дійсно захоплений ентузіазмом, який Ви плакаєте та шляхетними амбіціями, що Вами керують, Вашою працею та Вашою провідкою Ви сповнієте тут прекрасну місію. Ваша вітчина багато терпить, а не знає, однак повірте мені, що найбільша прислуга, яку Ви можете принести для майбутнього нашої сьогоднішньої Вашої праці, яка приготує Вас до керівних завдань в Вашій країні. Бо Ваша Бать-

ківщина потребує Вас і Ви будете їй тим краще служити, чим краще зформуєте себе в здоровому християнському патріотизмі. Ви живете тут разом, католики і православні. Це спільне гармонійне співжиття говорить, що Ви найкраще розумієте. Ваші завдання в боротьбі із спільним ворогом. Я вірю, що український наріз, що сьогодні переходить свої страсті, дождеться в недалекому майбутньому свого Воскресіння“.

Єпископ Бучко в своєму слові закликав студентів взяти собі до серця слова Нушія.

Американець Кіршвар висловив свої симпатії до українців, приобіцяв студентам-схизматикам допомогу американських організацій. Під кінець достойний гість поблагословив всіх присутніх та з осликом „Хай живе Україна“ залишив дім, помітно задоволений відходом своїх відвідин.

Тут цілком вповні освячено. На цьому святі були присутні високі представники церковного, наукового та політичного світу. На другий день після свята найважливіші бельгійські щоденники принесли повідомлення та статті про цю подію. Ознайомили бельгійську суспільну думку з українським студентським осередком в Лювені і було маємо цього свята.

На менше важливим також було бажання українських студентів сідати влічність своїм першим бельгійським добродієм о. проф. Ноблосу та о. Журден, а також тією співпрацював і. п. А. Кішка, тоді ще молодий студент.

Від 1931 р. до 1942 р. в лювенському університеті закінчили студії 32 українські студенти. Майже всі вони повернули до рідного краю, щоб саунати своєму народові, як

добрі християни та добрі фахівці. Після другої світової війни, коли сотні тисяч українців лишились на вигнанні, пам'ять про славний лювенський університет сфорувала туди нових українських студентів-схизматиків.

Бельгійський Комітет Допомоги східнослов'янським студентам, створений з ініціатииви українців, є прикладом співпраці чужинців з українцями для добра українських студентів. Моральний авторитет, який йому дають імена найбільш визначних чужинців, гарантує довіру та надається найкращим фактором в розгортанні його діяльності. Він зберігає студентів також від різних українських партійних слабостей. Приблизно два роки існування виправляла працю Комітету. Сьогодні під його опікою студіює на лювенському університеті 58 українських студентів.

Треба бажати, щоб у всіх країнах світу, де є українські студенти, востали подібні інституції. Тоді час еміграції зміна молоді використас в найкращий спосіб та найкраще підготує себе для великого майбутнього України.

Тут треба з радістю згадати, що подібна інституція існує також в Ессені, в Мазрілі, і там студіює під сучасну пору 35 українських студентів.

Роман КОЛОМІЙСЬКИЙ

Оголошення

Всіх українців в американській зоні Німеччини, що знають добре у слові писати мовою англійською, німецькою, французькою — закликає цієї останньої не обод'яжати — аніжати цінності наші й коштує працювати, просити зарплату згодом до нас, піддаючи тем короткай життя. United Ukrainian American Relief Committee, Inc., Frankfurt a. M., Holbeinstr. 43.

Кабинет, звідки провадяться радіопередачі газет, які можна бачити й читати, майже телестор, на відстані 110 кілометрів.

НАУКА Й ТЕХНІКА

Сенсаційне повідомлення про секретну зброю

Остання „м'ясична війна“

Війна 1939 — 1945 рр. була останньою „м'ясичною війною“. Наступна війна матиме мінусовий вислід після одного єдиного бою, проте площа її стратегічних дій потребуватиме неоскисного простору стратосфери та іоносфери. Неадекватні радіостріляна, жеровані радаром, посіcutь наш континент, радіоактивні — отрують, бактерії й атоми — спустошать і цілковито знищать. Сучасна техніка в корені змінила військову стратегію, і доля цілих народів вирішуватиметься одним рухом підйому. Швидкість лету сьогодні досягає 1000 км на годину, протягом одної хвилини стріляна підіймаються на 10 000 метрів і без особливих труднощів досягають висоти 15 000 метрів. Бомбовоз, не відпочиваючи, може передлетіти далі Атлантики, отже, 100 000-ий абсолютно озброєний повітряний десант може бути висаджений протягом одної ночі на відстані 8 000 км. Вся військова зброя жерована на відстані і на відстані ж її уручюють, а електронічні хвилі радаришх апаратів можуть визначити місце перебування діючих літаків ворога на відстані 800 км. Тепер продукують гармати з 120-метровими думали, ракети, що підіймаються не менше 300 км висоти, літаки, що мають від 20 до 30 тисяч тонн загальної ваги, що плавають на глибини 400 метрів і, напевні, готування до побудови атомових моторів потужністю 100 000 кілосил.

Нова секретна зброя є ніщо інше, як військове застосування звичайних апаратів. Проте є й такі, що криють в собі досі невідомий прилад, ради якого найдосвідченіші шпигуни всього світу ладні ризикувати навіть життям.

Ніхто досконало не знає, чи цей прилад має вигляд кришталю чи рушни завбільшки з наперсток, проте одне точно відомо, що він не є робочою частиною зброї, а її мозком.

Сьогоднішня фізика — це лавіруюча техніка і стратегія майбутнього, бо сила секретної зброї криється в таємничих фізиках, і світовий генерал військового штабу мусить поступитися перед молодим лаборантом ученим фізичного кабінету.

Протягом останніх шести місяців війни військова стратегія була цілком зведена нанівець виником найновішої німецької зброї: V-1 і V-2, „Вогнева лілія 25“, „Метелик“, „Дочка Райну“, ракетні стріляна, жеровані на відстані, надосвідні водоепо-підводні човни, що можуть піти водою відбутися по дорож навколо світу, — „Морський лев“, „Біатор“ і „Саломандра“, що могли нерухомо лежати на дні моря, вичікуючи на свою жертву, а також і багато інших.

Сьогодні ця зброя вже удосконалена, і людська думка опрацює новіші винаходи.

За „Нувель де Франс“ подан Б. РОЗУМОВСЬКИЙ

Список ч. 4

УЧАСНИКІВ СТВОРЕННЯ ФОНДУ УВАН

1. Проф. Курінний Петро жертвує 100 м. і викликає до змагу на таку суму: Дир. др. Євгена Пеленського, дир. інж. Михайла Сміткова, проф. Дубиня Івана, п. Архипа Грабовецького, др. Прицюка в Мюнхені, проф. Володимира Стельського.
2. Проф. др. Ян Рудницький жертвує 100 м. і викликає до змагу на таку суму: іосп. Соціального Богдана, проф. Чапленка Василя, дир. Шефана А.
3. Кооператива „Саломонія“ в Вал Верісгофені жертвує 100 м.
4. П. Івченко Людмила жертвує 100 м. і викликає до змагу на таку суму: п. Федюка Богдана, др. Чорного Юрія.
5. Проф. Маркос Борис жертвує 20 марок.
6. Др. Федук Сидір жертвує 50 м. і викликає до змагу на таку суму: др. Онуферка Володимира, др. Козія Івана, мгр. Гордиського Івана, інж. Кішова Олександра, о. Давидовича Івана, мгр. Чайківського Миколу, ради Червоного Леоніда.
7. Інж. Ізидарий Ростислав жертвує 100 м. і викликає на таку суму: п. Тоняра Степана, п. Крука Степана, о. Сурну Івана, п. Ситиса Володимира, п. Василька Івана, п. Антонова Семена, п. Ридана Ізю, п. Адамскарука Семена, п. Бадуру Степана, п. Туроцького Юліана.
8. О. Петро Чалс жертвує 50 м. і викликає на таку суму: ввсч. „Восифа Паласка“ в Готтгау, ввсч. о. Івана Зраду, ввсч. о. Романа Дикого, вгр. о. Юрія Бодяра.
9. Створили УПА П. Г. В. М. жертвують по 80 м. і викликають на таку суму суму всіх старшин УПА.
10. П. Болонк Василь жертвує 50 м. і викликає на 500 м.: Дир. Шенаровича Івана, п. Калашова Афанія, п. Пеленського Давида, п. Пеленського Євстахія, п. Дібу-Евстахія, о. Мазанка, п. Болонка Юрія.
11. П. Бойчук Остап жертвує 100 м. і викликає на таку суму: Штишу Лева, п. Антонова Івана, мгр. Гуцала Остапа, др. Своба Миколу, п. Поперка Михайла.
12. П. Шинурівський Михайло жертвує 100 м. і викликає на таку суму: полк. Мандзюка Іосифа, інж. Уквченка Михайла, інж. Захваліського Сергія, п. Кавку Юліана, п. Шалорського Дмитра.
13. П. Дмитро Левчук жертвує 100 м. і викликає на таку суму: п. Миколу Голуба, п. Петра Кописького, п. Мирослава Стрібського, п. Сергія Авраамовича, п. Поліського Віру.
14. П. Пристав Осип жертвує 200 м. і викликає на таку суму: п. Кужмала Тита, п. Лосиша Володимира, п. Шрамченка Константина, п. Костиниша Володимира.
15. П. Шинурівський Іван жертвує 100 м. і викликає на таку суму: п. Гавришак Івана, п. Реснішаківського Василя.
16. П. Стефанія Борис жертвує 100 м. і викликає на таку суму: п. Василь Гринів, п. Толорукка Петра.

Всім жертводавцям сувенірно сердечну подяку
Головна Управа Г-ва Прихильників УВАН
Аugsburg д. 4. 1948.

СПОРТ

Учасники світового турніру

Наймолодший з учасників Сислов, він має 26 років, а-р Ейне 46 р. — є найстаріший. Керес — 31, Ботвінник і Режевські — по 36 років.

Ейно вперше виступив на турнірі в 1921 р. (Бродвейс 1—2 місце), Режевські — в 1922 р. (Нью-Йорк, 3-е місце), Ботвінник в 1926 р. (мистецтво Ленінград, 2—3-е місце), Керес в 1935 р. (Талін, 2-е місце), Сислов в 1938 р. (мистецтво Москва, 1—2-е місце).

Учасники цього турніру брали участь досі в міжнародних змаганнях в турнірах майстрів. Тому кожен має відповісти кількість зіграних партій, а

саме: Ботвінник — 425 (+312, —113). Керес 426 (+325,5, —130,5) тут сая додати 142 (+121, —21). Ейне 465 (+302,5—162,5). Режевські 348 (+261,5, —86,5). Сислов 278 (+181, —97). У міжнародних турнірах Ейне брав участь 20 разів з вислідом +119, —95, Керес 6 разів +25, —17, Ботвінник 3 рази: +21, —16, Режевські 2 рази: +17, —10.

Загальні цифри участі змагання говорять, що Ботвінник грав 29 разів, Керес 36, Режевські 25, Ейне 43, Сислов 17. З того Ботвінник був 21 раз першочисом, Керес 16, Режевські 14, Ейне 15 і Сислов 3 рази. Крім Сислова, всі вони при різних нагодах

грали один з одним. Керес з теперішніми учасниками турніру грав 36 партій — у відносних: добув 52,6. Ботвінник 34 партій — 38,8%, Ейне з 35 партій добув — 51,4%, Режевські з 37 партій — 48,7%, Сислов з 25 партій — 38%.

За останній раз, тобто від 1941 року Ботвінник брав участь в шести турнірах і був першочисом. В тому часі Керес рішю ж брав участь в місті турнірах і шість разів добув перше місце. Лише в турнірі у Москві зіграв слабше.

Так виглядає картина претензій до чемпіонату в шахах.

ШАХІСТ.

РОЗШУКИ

— Касіана Сентура, раніше перебував у Штраубінгу, переїхав до Нового Ульму, розшукує Янута, Monsieur Yvanotte Joseph, rue Bruxelles 201, Ougree (Lège), Belgique. 526—1

— Хто знає про долю Гавриля Трохимів (останньо перебував в полоні в Берліні), Дубовія Сергія і Дубовія Івана (по з 1918 року перебували у Франції), Газета Степана, Басна Василя Миколайовича, агронома Козюка Віктора Михайловича, Жука Омеляка Борисовича, прошу сповістата на адресу: Nawtylak Wassyl, Ansbach, Karolinenstr. 2. 484—5

— Михайла Гашенка, нар. 1928 р., в селі К., Харківської області. Писати на „Українські Вісті“ (для Віри Афанасієвої). 506—1

— Яніну Богуславську, дошку брата Осипа з села Жабини, повіт Зборів, в останні роки вивезену німцями на працю до Бібрах 7 (Оберфранкен) тукве й тітка з села Сталля, Мари Лучка, — 7294 Штан Стріт, Детройт 13, Міч., США. 520—1

— Сима Серезу Івана, народженого Dubof, Kreis Pinsk, тукве батька — Сереза Віктора, 66 DP.ACS. (23) Seedorf-Zeven bei Bremen, Weiße Baracke 30. 519—2

— Мороз Любу просить подати свою адресу Гордієва, Staffelsstein, Kirchgasse 14. 528—1

— Інж. Тетерихову Володимиру є лист у редакції „Українських Вістей“. 534—1

— Українська Громада в Туреччині пошукує таких осіб: пана Кас'янова Василя Федоровича, інж.-козак з Туреччини; пани Ракошич Варвару Борисівну з сном Андрієм (з Чернівецького); полк. Федорова Сергія Олександровича (Куб. Коз. Віська); Єсипова Дмитра Павловича, сотника-летуна (з м. Кам'янка на Подільку) та полк. ген.-штабу Колосовського Володимира Васильовича. Писати на адресу: Сотник Микола Забелю Turquie, Beyoglu Posta Kutusu 224/2224. 532—2

— Зита та спата, що виїхали до Канади — Бондаренко Ераст 1912 р. та Дем'ян Бондаренко — 1928 р., мешкали як фермери в Норд Канаді. Відшукатися на „Укр. Вісті“ для Селецького Василя. 530—1

— Батька Шевчука Йосипа, що виїхав до Канади 1909 року в місцевість Кокрончівнас; дядька Сілецького Степана, що виїхав в 1908—1912 роках та дядька Яніма Сілецького, що виїхав 1928 році та забрав дружину із двома дітьми 1932 року — просить відшукатися на „Українські Вісті“ Сілецький Василь. 530—1

— Хто знає про Галину Дулу, прошу повідомити Дула В 187 750 № 32 P.O.W. Camp Suffolk, Worfolk, England. 540—1

— Дейнерів Федора і Олексія (останнє місце — Хемпшіл розшукує Бондарова Клавдія. Хто знає про їх долю, аскамо відшукатися на адресу: Dinkelsbühl (Ba.), Nördlingerstr 52. 541—2

Великий роман в чотирьох томах

Доклі Гуменної

Діти чумацького шляху

Поступили до продажу:

I том . . . . . стор. 139 — 7 НМ
II том . . . . . стор. 196 — 7 НМ
III том . . . . . стор. 168 — 7 НМ
IV том приготується до друку

Купуйте опуст

Замовляти:

Administration „Ukrainische Tribune“, München, Fährlestr. 53/II. 542-2

Нові видання:

Федір Дудко:

ЗАМЕТІЛЬ . . . . . — ціна 8.— ш.
ДІВЧАТА ОДЧАЙДУШНИХ ДНІВ . . . . . 8.— ш.
СТРИБОЖА ВНУКА . . . . . 7.— ш.

На сьладі того ж автора:

ЧОРТОРИЙ . . . . . 10.— ш.
ВІЙНА . . . . . 8.— ш.
ОТАМАН КРУК (випродано)

Комплет нових творів Ф. Дудка (5 томів) аншлається за 40.— ш. (з општ. оплатом)

Дітям:

Володимир Радзихевич:

ПРИГОДИ ЮРЧИКА КУЧЕРЯВОГО — ціна 5.— ш.

Теодор Шторн:

ЮРЧИК — МАНДРИВНИК . . . . . 5.— ш.

Набувати у всіх книгарнях. Книгарам звонити

Головний склад:

Papiergroßhdlg. (13b) Augsburg Spitalgasse 6 Telefon 6804

Високоповажаному Начальникові Штабу IPO 1041 в Eichstätt (Алхштетт) докторові-професорові Канака за перепроважені над нами операції, докторові Кіришадіу, медсестрам, асистентам і всьому медичному персоналові за братню сплку над нами, українцями, складено сердечну подяку.

Тимішський, Сігасвська
І Турко. 542—1

Видання Сіла
„УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ“
РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Головний редактор Ів. БАГРЯНИЙ.
Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невідомих дописів застерігає лише в особливих випадках. — Дописи і листи в справах редакції адресувати окремим редакторам, а Редакції.

Redaktion „Ukrainische Wiste“
Neu-Ulm, Ludwigstraße 10

Редакція приймає особисто з українським табором Н. Ульму — Бюро „А“ від 6—12 год. щодня, крім субот.
Authorized by European Command Civil Affairs Division APO 757 — A1 3837 — GEC — AGO — H. März 1948

Druck: Ukrainische Zeitung
Neu-Ulm, Ludwigstraße 10